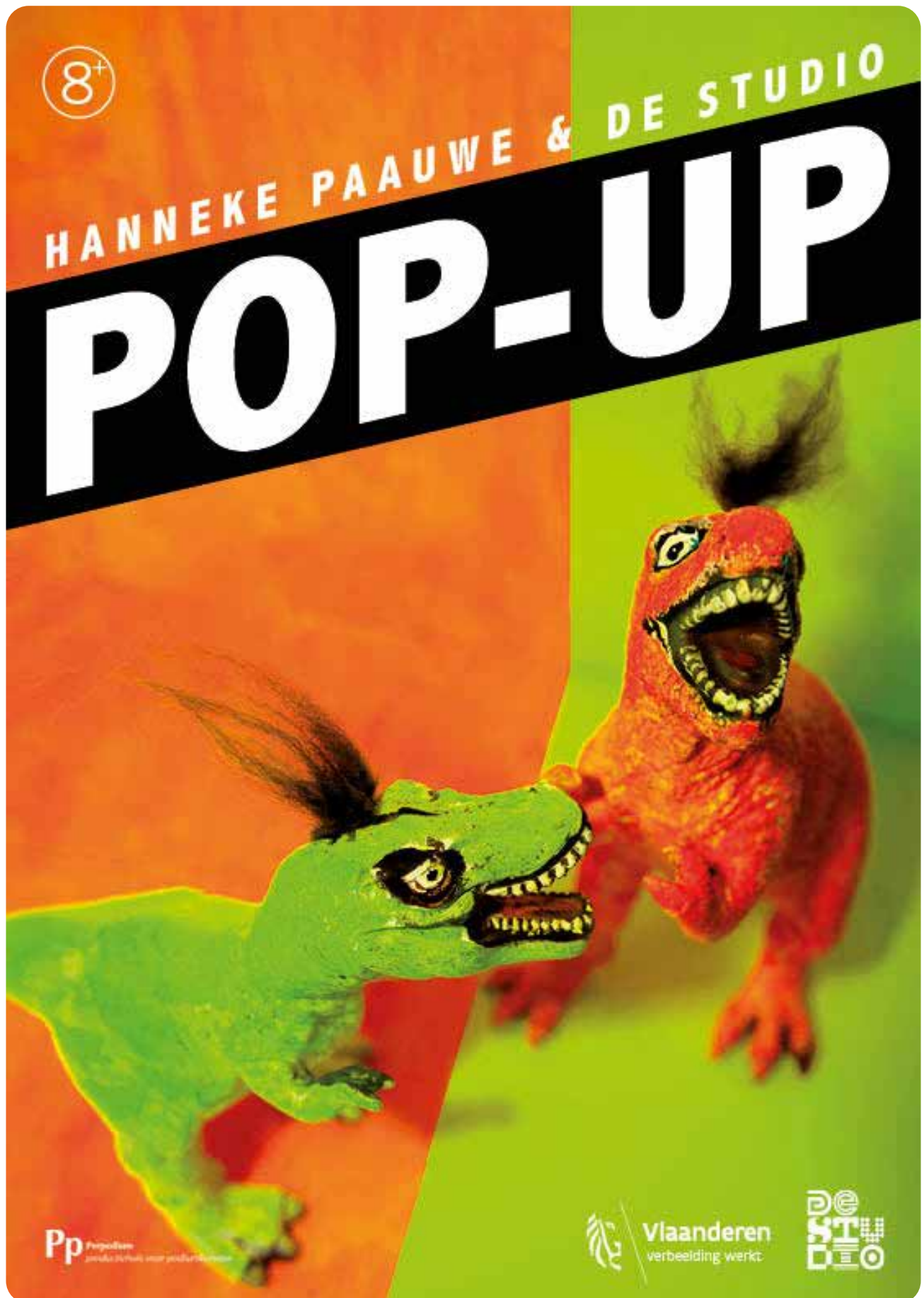

inspiratiemap

POP-UP

Hanneke Paauwe & De Studio

Stel je voor: verkiezingen. Drie harige trollen verzinnen kwaadaardige nieuwtjes.
Over de kandidaten. Over de wereld. Over jou? Ze posten hun fake news. Vanuit fake profielen.

Stel je voor: de baas van jouw land koopt een arm, maar lekker warm land.
Een heerlijk oord voor iedereen die een tweede kans verdient.

Stel je voor: boeken en bibliotheken worden gesloten.
Je land loopt leeg. Iedereen die blijft is vanaf nu verplicht hetzelfde.

Wat denk je? Is alles wat anders is een bedreiging? Of eerder een uitnodiging, een mogelijke ontmoeting? Zijn verschillen van levensbelang? Of zijn ze juist gevaarlijk? Of vormen de vensters in ons hoofd, de kaders die onze blik sturen, de allergrootste bedreiging?

POP-UP wordt een hilarische, filosofische voorstelling over verschillen en hoe we er mee om (kunnen) gaan. Waar ideeën en gevoelens, meningen en oordelen kunnen opduiken en verdwijnen. Met humoristische 'POP-UP'-personages als trollen, geesten, een presidente, sprekende dino's, absurde spionnen die ons verrassen, aan het denken zetten, ons doen lachen en slikken.

POP-UP is een poëtische viering van onze verschillen. Een spannend pleidooi tegen polarisatie. Een ode aan vriendschap en nieuwsgierigheid. Een omarming van het andere.

tekst, collages & regie Hanneke Paauwe **spel** Eva Schram, Jonas Leemans & Saloua Hassani **spel op film** Patricia Kargbo, Elyne Notebaert, Amara Reta **stem** Warre Borgmans **decor** Stef Stessel **kostuum** Leentje Kerremans **dramaturgie** Anna Vercammen **soundscape** Frederik Van de Moortel **film** Olivier D'Hose **techniek** Alexander Vandamme, Jakke Theysens & Nils Janssens **productie** De Studio & Cinderella **coproductie** Perpodium **met dank aan** Koning Kevin **met steun van** de Vlaamse Overheid & de Tax Shelter maatregel van de Belgische Federale Overheid **tekst inspiratiemap** Ilse Cox **vormgeving inspiratiemap** Simon Van Roosbroeck

1. Kiezen

Hoe komt het dat we soms dingen kiezen die niet goed zijn? Voor onszelf, voor anderen, voor onze planeet of onze samenleving. Wat maakt een keuze goed of slecht? En is het altijd maar één van de twee?

Ga met je klas in gesprek over keuzes maken. Wat zijn de gevolgen op korte en op lange termijn? Moet je altijd met allebei rekening houden? Hoe weet je of iets goed voor je is?

- kan je een slechte keuze maken als je goede bedoelingen hebt?
- wie weet beter wat goed is voor jou? Jij of een ander?
- is het fijner om alles zelf te mogen kiezen, ook als iets slecht voor je is?
- mag je iets kiezen dat slecht is voor anderen als je er zelf geen last van hebt?
- kunnen keuzes nu goed zijn maar later slecht? Of andersom?
En zijn het dan goede keuzes of slechte keuzes?
- kan iets eerlijk zijn voor jou maar oneerlijk voor anderen?
- waarom kies je wat je kiest? Wat zegt dit over wie jij bent?
- hoe weet je wat een goede keuze is?

Wat jij kiest

Schotel je klas enkele concrete situaties voor. Het is niet belangrijk om telkens één kant te kiezen. Wel om met de vragen een gesprek op gang te brengen.

Vraag of je leerlingen eigen voorbeelden hebben die hierbij aansluiten.

SNOEP

Je wil elke dag snoep eten	MAAR	Je krijgt er nadien buikpijn van
• is buikpijn altijd even erg? Of is het minder erg als het snoep echt heel lekker was?• mag je zelf kiezen of je jezelf buikpijn bezorgt?		

LAAT OPBLIJVEN

Je mag 's avond laat opblijven	MAAR	Je zit daardoor moe op school
Je gaat op tijd naar bed	MAAR	Je mist leuke dingen
• is er een objectief betere keuze? Of is ze enkel anders?• wordt plezier minder leuk als je er nadien last van hebt? Moe van bent?		

(ZELF)ZORG

Een nieuw kind in de klas spreekt een andere taal. Jullie begrijpen elkaar niet goed.

Je speelt liever met je vrienden	MAAR	Nu zit het andere kind alleen
Een dakloze vraagt je om geld	MAAR	Je hebt net gespaard voor iets
• moet je zorgen voor de ander?• wanneer is voor jezelf kiezen dapper en wanneer egoïstisch?• staan die twee automatisch tegenover elkaar?		

VRIENDEN EN GROEPSDRUK

- Je vrienden spelen vals bij een spel MAAR Jij twijfelt om mee te doen
Je ziet dat iemand gepest wordt MAAR Als je ingrijpt, kom jij in het vizier
- doe je mee wat de rest doet? Of neem je het risico alleen te staan?
 - wat als er een beloning of straf aan vastzit? Verander je dan van keuze?
 - is de regels volgen altijd de juiste keuze?

KLIMAAT EN LEEFMILIEU

- Je hebt een fiets MAAR Het regent dus je wil met de auto
Er is steeds minder groen MAAR Mensen hebben huizen nodig
- wat zijn de voordelen of nadelen van je keuze op korte termijn?
 - wat zijn de voordelen of nadelen van je keuze op lange termijn?
 - ben jij verantwoordelijk voor hoe het met de wereld gaat?

2. Trollen

In **POP-UP** maken we kennis met drie trollen. Ze timmeren constant op hun toetsenbord. Ze verzinnen fake nieuwsberichten en roddels over Gerardo Paella, die kandidaat is bij de verkiezingen. Ze posten hun verzinsels online en alle andere accounts nemen deze over.

We worden anno 2026 overspoeld met nieuws. Soms echt, soms niet echt, soms iets er tussenin. Maar hoe zie je het verschil? En waarom wordt er eigenlijk nepnieuws gemaakt?

Maak zelf nepnieuws met je klas, om de kinderen beter te laten begrijpen hoe het tot stand komt en ingezet wordt. Deze opdracht heeft een digitale en een analoge variant. Kies welke het meest interessant is in jouw klas of voer ze allebei uit.

2A. Digitale trollen

Laat de kinderen per twee het online spel 'Slecht nieuws junior' spelen. Ze overleggen samen welke keuzes ze maken in het spel.

Hoe werkt dit spel?

Je wordt als speler baas van de schoolwebsite en verzint je eigen nieuws. Je ziet telkens een kort tekstje en krijgt twee opties om uit te kiezen. Door te kiezen, ga je verder in het spel.

Je krijgt punten door:

- meer volgers te verzamelen zodat je nepnieuws meer verspreid wordt.
- geloofwaardig genoeg te blijven, want anders trappen je volgers er niet in.

Screenshot Slecht nieuws junior

Het spel bestaat uit drie levels, waarin je telkens een badge kan verdienen. Die zijn gebaseerd op drie veelgebruikte technieken bij het maken van 'fake news'

- vermommen: mensen of organisaties kunnen er op het internet echt uitzien terwijl ze eigenlijk nep zijn. Wil je fake news verspreiden? Het helpt om je te vermommen in een bron die mensen vertrouwen.

- emotie: Als een bericht je raakt, ga je sneller reageren of het verder delen. Nepnieuws zet vaak in op negatieve emotie zoals woede of angst.
- manipulatie: Niet alle misleidende berichten zijn helemaal gelogen. Verdraai de feiten of gebruik overdreven taal. Zo kan je niet betrappt worden op een leugen en toch emoties opwekken en polarisatie veroorzaken.

Laat de kinderen na het spelen vertellen over hun ervaring. Hebben ze begrepen hoe en waarom de technieken die aan de drie badges gekoppeld zijn gebruikt worden? Wat voelden ze toen ze meer volgers kregen? Hoe kan je in echte online berichten de trollen herkennen?

Praktische info

Het spel *Slecht nieuws junior* werd ontworpen voor kinderen van 8 tot 11 jaar, vanuit het idee: je kunt nepnieuws het best leren kennen door het zelf een keer te maken. Voor oudere jongeren is er de versie *Slecht nieuws*. Het werd gemaakt door DROG, platform tegen misleiding, in samenwerking met de Universiteit van Cambridge.

Wil je hier uitgebreider rond werken? Via de knop “voor docenten” vind je meer uitleg rond de begrippen die gebruikt worden in het spel.

Link naar het spel: <https://www.slechtnieuwsjunior.nl>

2B. Analoge trollen

Laat de kinderen een foto uit de krant kiezen. De info of titel die erbij staat knippen ze weg en (ver)stoppen ze in een grote enveloppe met “de waarheid” op. Dan verzinnen ze zelf een nieuwe titel of zelfs een volledig nieuwsbericht bij de foto.

Laat de kinderen volledig kiezen wat ze maken. Of verdeel: Wie maakt iets grappig? Wie maakt net iets heel eng of gruwelijk? Wie verzint iets volledig nieuw? Wie verandert maar een paar dingen aan het echte artikel?

Besprek nadien in groep hun zelfgemaakt nepnieuws.

Geloofwaardigheid

- klinkt het nieuws geloofwaardig?
- wat maakt het geloofwaardig of ongeloofwaardig?
- is het positief nieuws of negatief nieuws? En helpt dat om het “echter” te laten lijken?
- verschilt het veel van nieuws dat we vaak zien? Waarin wel? Waarin niet?

Emotie

- wat voel je bij dit nieuws?
- maakt het je boos? Of bang? Of blij? Hoe komt dat?
- wat zou je doen als dit écht in de krant stond?

De waarheid

Na het bespreken van het fake nieuwsitem gaat de enveloppe van De waarheid open. Het kind dat rond dit item werkte, toont en vertelt wat voor nieuws er oorspronkelijk bij de foto

hoorde. Je kan de klas eventueel eerst laten raden voor de enveloppe open gaat.

Bespreek samen:

- hoe dicht is de maker van het nepnieuws bij de waarheid gebleven?
- is het geloofwaardiger als het nieuws dichter bij de waarheid ligt of juist niet?
- voel je je anders bij dit echte nieuws dan bij het nepnieuws?
- maakt het je boos? Bang? Blij? Hoe komt dat?

Wat je nodig hebt

- kranten, tijdschriften
- papier
- scharen
- lijm
- enveloppe(s) met "De waarheid" op
- pennen, stiften,...

3. Recept voor eenheidsworst

Welkom in onze kookrubriek. Vandaag maken we eenheidsworst.

Laat de kinderen bedenken:

- Wat maakt jou jou? Wat is echt typisch jij? Dat kunnen meerdere dingen zijn.
- Wat is het verschil tussen jou en het kind naast je?
- Wat van jezelf zou je moeten weghalen of verstoppen om meer te lijken op degene naast je?

Laat de koks in je klas onderstaande recepten invullen. Of verdeel wie welk recept invult. Om dan te kijken of ze elkaar in balans brengen of tegenhouden.

Recept voor eenheidsworst

INGREDIËNTEN

- 1 theelepel Angst voor het Onbekende

Als je bang bent voor wat je niet kent en het daardoor uit de weg gaat, leer je niks nieuws kennen. Van wie of wat ben jij zo bang dat je het ontwijkt?

.....

.....

.....

- 2 kopjes 'Zwijgen als je onrecht ziet'

Soms zien we iets slecht gebeuren en reageren we niet. Omdat we zelf bang zijn of omdat het ons niet hard genoeg raakt. Bleef jij al eens stil in zo'n geval?

.....

.....

.....

- 1kg fijngehakte meningen

Wanneer was je niet akkoord met iets wat iemand zei maar durfde je dat niet luidop zeggen? Of praatte je mee met de groep ook al vond je iets anders?

.....

.....

.....

- 2l algemeen aanvaarde smaak

Paste je al eens je kledingkeuze of muziekstijl aan wat 'normaal' is? Omdat anderen dit mooi vinden?

.....

.....

.....

- En tot slot een snufje 'zo hoort het'

Wat wilde je niet doen maar deed je toch, omdat je ouders, de school, bekende mensen,... het zo doen en je er niet bij nadacht? Of omdat je niet anders durfde?

.....

.....

.....

BEREIDINGSWIJZE

Haal overal de scherpe randjes af en meng alles in een grote kom.

Serveren in gelijke porties.

Dit gerecht heeft amper smaak en is makkelijk verteerbaar.

Recept voor tegengif

Van eenheidsworst kan je erg ziek worden. We maken dus ook een tegengif.

INGREDIËNTEN

- 3 eetlepels Twijfel

De vraag “waarom doe ik dit eigenlijk?” Stelde je je die al eens? Wanneer en waarom deed je dat?

.....

.....

.....

- 1,5 kopje Moedige eerlijkheid

Zei je al eens dat je niet akkoord was? Deed je iets helemaal anders dan wat van jou werd verwacht, omdat je voelde dat dat beter klopte?

.....

.....

.....

- 2 pakjes vooroordeelvrij poeder

Welke vooroordeel ken je? En wil je uit jezelf en de wereld schrappen?

.....

.....

.....

- 0,5kg Koppigheid. Onbewerkt.

Wat pas(te) jij niet aan aan jezelf? Omdat het zo goed bij je past?

.....

.....

.....

- Een snufje eigen voorkeur

Waar geniet jij van als niemand meekijkt? Muziek die andere kinderen flauw vinden, kleren die niet hip zijn, mopjes die anderen niet grappig vinden. Wat zou er gebeuren als je dit niet meer verstoep?

.....

.....

.....

BEREIDINGSWIJZE

Doe de ingrediënten in een pot en laat die zo hard mogelijk overkoken.

Neem zoveel happen als je zelf lekker vindt.

Pas op want dit gerecht is een smaakbom!

4. Verboden!!!

In de voorstelling worden steeds meer dingen verboden om de inwoners in het gareel te houden: boeken – roepen en schreeuwen – achterom kijken – scheel kijken eten of onderdak bieden aan iemand die niet welkom is – grappen maken over de president de woorden “compassie” en “samenleven”

Bespreek de verboden eerst.

Sommigen lijken niet zo belangrijk als je er zelf geen last van hebt. Als je niet graag leest, lijkt het niet zo erg dat boeken verboden zijn. Wat zitten die boekenwormen te zagen? Je protesteert niet mee tegen het verbod. Maar dan wordt plots zwemmen verboden. Hetgene wat jij het allerliefste doet. Zou je dan vinden dat de boekenwormen mee moeten protesteren? Zelfs als ze nooit een voet in een zwembad zetten? Waarom wel? Waarom niet?

Groot verbod

Laat de kinderen nadenken over de vraag: wat zou nooit van je afgepakt mogen worden? Als dat verboden wordt dan wordt jij vanzelf eenheidsworst. Dat kunnen grote dingen zijn. Of hele alledaagse dingen. Iets wat je heel erg zou missen.

Voorbeeld: voetballen

Als ik niet meer kan voetballen, dan heeft mijn leven nog weinig zin.

Schrijf op twee dominostenen* of kaartjes de twee uitersten:

1. Datgene wat nooit afgepakt mag worden
2. Datzelfde woord met een kruis door

* als je er eerst papiertape op kleeft, kan je er prima op schrijven

Zet de dominostenen een paar meter uit elkaar. Of hang de kaartjes aan twee uitersten van een touw.

Kleiner verbod

Soms kunnen verboden die op het eerste zicht niet erg lijken toch grote gevolgen hebben. Welke “minder erge” verboden kunnen ervoor zorgen dat wat jij belangrijk vindt bijna onmogelijk is?

Voorbeeld: Vanaf nu is het voor iedereen verboden om het gras te betreden

Hoe het klinkt: voetballen is niet verboden!

MAAR

Het kan niet meer op een voetbalveld.

Alle ronde ballen zijn vanaf nu verboden. Enkel vierkante ballen mogen nog.

Hoe het klinkt: voetballen is niet verboden!

MAAR

Het spel loopt niet meer vlot want de bal rolt niet.

Kinderen moeten nu ook op zaterdag en zondag naar school.

Hoe het klinkt: voetballen is niet verboden!

MAAR

Er is veel minder tijd voor.

Hang/leg/zet de verboden die de kinderen bedenken tussen de twee uitersten in.

Domino

Heb je met dominosteentjes gewerkt? Dan kan je ze op het eind laten omvallen. Als bepaalde rechten zijn weggevallen, valt de rest ook sneller om. Wat gebeurt er als je er een paar steentjes tussenuit haalt? Staat de rest dan ook weer sterker?

Wat je nodig hebt:

- papier
- pennen
- touw en wasknijpers/plakband OF dominosteentjes en papiertape

5. Make Antilanti Great Again

Presidentskandidate Vallery Vol Au Vent wil alle zieken, ouderen, mensen zonder papieren of zonder werk,... naar Antilanti sturen. Een plek waar ze een tweede kans krijgen op een goed leven. Of lijkt dat alleen maar zo?

Geef elk kind van de klas de poster met de waarheid over Antilanti (zie bijlage). Bespreek met de kinderen wat ze erop zien staan. Wat ze daarvan vinden. Wat ze denken dat andere mensen daarvan vinden. De Tijdgeest wil niet dat dit verspreid wordt. Dan stemt niemand nog voor dit plan.

De grote opsmuk

Verdoezel de waarheid. Alles mag, zolang de mensen maar niet door hebben dat Antilanti een vreselijke plek is. De kinderen knippen mooie plaatjes en woorden uit magazines of verzinnen positieve slogans of fake news. Dat alles plakken ze over de ware info tot hun collage de waarheid volledig verstopt. Je kan hen af en toe hun posters laten doorgeven om eraan verder te werken, zo wordt het verdoezelen een gedeelde verantwoordelijkheid.

Tactiek bespreken

Bespreek vooraf welke tactieken ze kunnen of willen gebruiken bij hun collage. Als je zou willen zorgen dat iedereen waar je vanaf wil naar Antilanti gaat, hoe zou je dat aanpakken?

- Wat ga je vermelden?
- Wat ga je verzwijgen?
- Is er info waar je een paar woorden over kan plakken/schrijven, zodat ze wel in je kraam past?

Verantwoordelijkheid

Om over te praten:

- was het leuk om alles mooier te maken? Of net niet? Waarom?
- hoe voelde het om je poster terug te krijgen en te zien wat anderen ermee hadden
- gedaan?

Om over te praten als je klas de voorstelling al gezien heeft:

- wie is verantwoordelijk voor wat er op Antilanti gebeurt? Is het de Tijdgeest, de trollen, Valery Vol Au Vent, de mensen die hierop gestemd hebben? Kan je wel één slechterik aanduiden?
- wist Valery Vol Au Vent op voorhand wat er op Antilanti gebeurde, denk je?
- zou het kunnen dat deze personages zich lieten meeslepen door de Tijdgeest? Hoe kan dat? Naïviteit, slecht ingelicht, misleid, graag macht willen hebben? Ben je minder verantwoordelijk als iedereen mee verantwoordelijk is?

Wat je nodig hebt:

- magazines, kranten, afbeeldingen, foto's
- papier om slogans op te schrijven
- schaar
- lijm of plakband

**Oudjes kunnen niet
meer werken, dus
daar willen we vanaf!**

**Wij willen niet voor zieke
mensen zorgen, dus we
sturen ze naar Antilanti!**

Alles staat hier in brand

**Al wat de president
zegt, is waar!**

De waarheid over Antilanti

**Mensen wonen hier
in tentenkampen in
plaats van huizen**

**De gebouwen storten
in op Antilanti**

**Samenleven is onzin.
Ieder voor zich!**

Hoera voor liegen en bedriegen!

6. De waarh-ei-d

Plots staat de waarheid in een plastic zak in de bibliotheek. Ze is geweld aangedaan. Ze is bang en moet verzorgd worden. De bibliothecaresse zorgt voor de waarheid door haar nootjes te eten te geven en haar lekker warm in te stoppen onder een dekentje.

Hoe kan je in het echt voor de waarheid zorgen? Hoe vormen we een denkbeeldig warm dekentje om de waarheid te beschermen?

Help de kinderen eventueel op weg:

- Goed kijken, luisteren en nadenken. Niet alles wat je hoort of leest is waar. Vraag jezelf af: klopt dit wel?
- Vragen stellen Begrijp je iets niet? Weet je het niet zeker? Vraag je ouders, leerkracht of iemand die er iets van kent om het uit te leggen. Hoe meer je zelf te weten komt, hoe beter je kan inschatten wat waar is.
- Wees eerlijk. Probeer zelf eerlijk te zijn. Zo doe je de waarheid zelf alvast geen pijn.
- Niet zomaar delen. Vertel iets niet verder of deel het niet als je niet zeker weet of het waar is.

Bescherming bouwen

De waarheid is fragiel. Zo fragiel als een ei. Komen er te veel barstjes in, dan duurt het niet lang voor ze kapot barst.

Verzamel op voorhand materiaal dat zacht is of handig om mee te bouwen.

Watjes, textiel, karton, eierdozen, piepschuim, gras of zand, plastic flessen,...

Met elke manier van bescherming die de kinderen in het gesprek hierboven bedenken, verdienen ze materiaal. Is alles uitgedeeld? Dan krijgen ze een ei.

Met al het verdiende materiaal kan je twee dingen doen:

- Een knikkerbaan bouwen waar het ei veilig door kan reizen zonder dat het breekt.
- Het ei vanop hoogte (van een ladder, uit een raam) laten vallen. De kinderen bouwen met het materiaal omhulsels of hulpmiddelen rond het ei zodat het niet stuk valt. Wie weet valt het wel trager met een ballon of een paraplu.

Wat je nodig hebt:

- ei(eren)
- zachte of beschermende materialen
- dingen om een knikkerbaan mee te bouwen
- ballon, paraplu,... om het ei trager te laten vallen

7. Wij-zij

Mensen zijn graag deel van een groep.
Waarom voelt dat zo goed, denk je?

Wij zijn van deze klas.
Zij zijn van een andere klas.

- wat betekent “wij”?
- wat betekent “zij”?
- wanneer hoorde jij bij “wij”? Hoe voelde dat?
- wanneer hoorde jij bij “zij”? Hoe voelde dat?
- wie heeft er baat bij het splitsen in wij-zij?

Laat de kinderen bedenken bij welke groepen ze horen.
Deze klas, hun familie, de turnclub, een groepje vrienden uit hun straat, de Chiro,...
Zijn er groepen waar ze graag bij zouden horen? Terwijl dat niet zo is? En kan dat nog veranderen?

Welke wij?

Baken met tape of krijt een grote cirkel af op de grond. Benoem telkens een groep. Wie tot die groep behoort, gaat in de cirkel staan. Wij en zij lopen stilaan door elkaar.

- wij die graag zwemmen
- wij die bang zijn in het donker
- wij die naast België nog een thuisland hebben
- wij die sokken aan hebben
- wij die een sport doen
- wij wiens ouders gescheiden zijn
- wij die graag spaghetti lusten
- wij die iemand missen, omdat die overleden is
- wij die in een jeugdbeweging zitten
- wij die vandaag met iets moesten lachen
- wij die in deze klas zitten

Bespreek opnieuw.

Is er een “wij” waar ze van schrokken? Zijn ze iets te weten gekomen over de anderen? Zoveel “wij’s” als er vandaag benoemd werden, zoveel zijn er nog te bedenken. Vraag de kinderen de komende week eens bij te houden welke ze nog ontdekken. Kom er na die week nog eens samen op terug.

Wat je nodig hebt:

- tape of krijt